

Nadia Cerasela ANIȚEI
Roxana Elena LAZĂR

Instituții financiare europene

COLECȚIA
JURIDICA

Nadia Cerasela ANIȚEI
Roxana Elena LAZĂR

Instituții financiare europene

Iași
2013

INSTUȚII FINANCIARE EUROPENE
Nadia Cerasela ANIȚEI
Roxana Elena LAZĂR

Copyright Editura Lumen, 2013
Iași, Țepeș Vodă, nr.2

Editura Lumen este acreditată CNCS

edituralumen@gmail.com

prlumen@gmail.com

www.edituralumen.ro

www.librariavirtuala.com

Redactor: Roxana Demetra STRATULAT
Design copertă: Roxana Demetra STRATULAT

Colecția "JURIDICA" a fost fondată de Nadia-Cerasela ANIȚEI

Reproducerea oricărei părți din prezentul volum prin fotocopiere, scanare, multiplicare neautorizată, indiferent de mediul de transmitere, este interzisă.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
ANIȚEI, NADIA CERASELA

Instituțiile financiare europene / Nadia Cerasela
Aniței, Roxana Elena Lazăr. - Iași : Lumen, 2013

ISBN 978-973-166-355-5

I. Lazăr, Roxana Elena

336.71(4)

339.732(4)

Nadia Cerasela ANIȚEI
Roxana Elena LAZĂR

Instituții financiare europene

Iași
2013

**Pagin 1 sat
goal inten ionat**

Motto:

<< Cel ce vrea să dea sfaturi în probleme financiare trebuie să cunoască resursele cetății, natura și mărimea lor pentru a adăuga pe cele ce lipsesc și a mări pe cele neîndestulătoare, de asemenea, trebuie să cunoască cheltuielile cetății pentru a suprima pe cele inutile și a micșora pe cele excesive. >>

ARISTOTEL

Pagin 1 sat goal inten ionat

Cuprins

1. NOȚIUNI INTRODUCTIVE DESPRE CREAREA UNIUNII EUROPEANE.....	11
1.1. Crearea Comunității Economice Europene.....	11
1.2. Tratatul de constituire a Comunității Economice Europene (CEE sau Piața Comună)	15
1.3. Tratatetele UE	22
1.4.Generalități despre Instituțiile Uniunii Europene	30
2. SISTEMUL EUROPEAN AL BĂNCILOR CENTRALE .	41
2.1. Noțiuni generale.....	41
2.2. Obiectivele, misiunile și funcțiile SEBC.....	42
2.3. Culegerea de informații statistice (art.5)	43
2.4.Cooperarea internațională (art.6)	44
2.5. Organizarea SEBC (art.7, art.8 și art.14)	44
2.6. Funcțiile monetare și operațiunile SEBC	47
(art.17-24).....	47
2.7. Dispoziții financiare ale SEBC (art. 26-32).....	49
3. BANCA CENTRALĂ EUROPEANĂ	55
3.1. Precizări prealabile.....	55
3.2. Delimitări conceptuale	57
3.3. Înființarea Băncii Centrale Europene	59
3.4. Sediul materiei	60
3.5. Principii	61
3.6. Statutul Băncii Centrale Europene	61
3.7. Obiectivele și funcțiile Băncii Centrale Europene	63
3.8.Organele de decizie ale Băncii Centrale Europene	67
3.9. Responsabilitățile organelor de decizie.....	78
3.10. Personalul BCE (art.36-39)	79
3.11. Activitatea Băncii Centrale Europene prin prisma rapoartelor de activitate.....	80
3.12.Supravegherea prudențială (art.25).....	81

3.13. Repartizarea profiturilor și pierderilor nete ale BCE (art.33).....	81
3.14. Actele juridice (art. 34).....	82
3.15. Controlul jurisdicțional și aspecte conexe (art.35).....	83
3.16. Rolul Băncii Centrale Europene în contextul viitoarei uniuni bancare europene.....	84
3.17. Cooperarea Băncii Centrale Europene cu alte instituții financiare internaționale.....	85
3.18. Banca Centrală Europeană și România.....	86
4. BANCA EUROPEANĂ DE INVESTIȚII.....	89
4.1. Precizări prealabile.....	89
4.2. Statutul Băncii Europene de Investiții.....	89
4.3. Misiunea Băncii Europene de Investiții.....	90
4.4. Membrii Băncii Europene de Investiții.....	91
4.5. Capitalul subscris al Băncii Europene de Investiții.....	92
4.6. Organele de decizie ale Băncii Europene de Investiții ..	93
4.7. Acordarea finanțărilor de către Banca Europeană de investiții (art.16 – art. 17).....	99
4.8. Cine poate cere finanțare de la Banca Europeană de Investiții (art. 19).....	102
4.9. Principiile Băncii Europene de Investiții (art.18).....	103
4.10. Contractarea împrumuturilor de către Banca Europeană de Investiții (art.19).....	105
4.11. Utilizarea disponibilităților de către Banca Europeană de Investiții (art.21).....	105
4.12. Fondul de rezervă al Băncii Europene de Investiții (art.22).....	106
4.13. Activele Băncii Europene de Investiții (art.23).....	106
4.14. Dispozițiile procedurale privind Banca Europeană de Investiții.....	107
4.15. Colaborarea Băncii Europene de Investiții cu organizațiile internaționale (art.14).....	108

5. FONDUL EUROPEAN DE INVESTIȚII	111
5.1. Precizări prealabile.....	111
5.2. Obiectivele Fondului European de Investiții	112
5.3. Organele de conducere ale Fondului European de Investiții	113
5.4. Funcționarea Fondului European de Investiții	115
6. BANCA EUROPEANĂ PENTRU RECONSTRUCȚIE ȘI DEZVOLTARE	117
6.1. Scopul și funcțiile Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare.....	117
6.2. Capitalul Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare.....	118
6.3. Operațiunile Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare.....	119
6.4. Membrii și organizarea Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare.....	120
6.5. Statut, imunități, privilegii și scutiri.....	122
7. EURO CA MONEDA A UNIUNII EUROPENE.....	125
7.1. Scurt istoric al monedei unice europene	125
7.2. Denumirea de “EURO”	126
7.3. Alegerea siglei €.....	127
7.4. Definiția monedei EURO	130
7.5. Diviziuni și subdiviziuni monetare.....	131
7.6. Statele care utilizează moneda unică europeană.....	132
7.7. Criteriile de convergență.....	134
7.8. Principalele avantaje ale monedei unice EURO.....	137
7.9. Dezavantajele monedei unice EURO.....	141
7.10. Efectele introducerii monedei unice EURO	142
7.11. Euro ca monedă internațională	143
7.12. România și Uniunea Europeană.....	145

8. PIEȚELE VALUTARE, PIEȚELE EUROVALUTARE ȘI PIEȚELE DERIVATE DE DEVIZE	149
8.1. Piețele valutare	149
8.2. Piețele eurovalutare	153
8.3. Piețele derivate de devize.....	155
BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ	163

1. NOȚIUNI INTRODUCTIVE DESPRE CREAREA UNIUNII EUROPEANE

1.1. Crearea Comunității Economice Europene

Ideea integrării Europei a incitat timp de mai multe secole diverse personalități politice, diplomați, filozofi, etc. în speranța de a crea organisme internaționale cu ajutorul cărora să se pună capăt șirului de conflicte armate și să impulsioneze schimburile economice dintre țările europene.

După primul război mondial ideea Uniunii Europene a apărut pentru prima dată în manifestările austriacului Richard Coudenhove-Kalergi care din 1922 și pînă la moartea sa în 1972 a luptat pentru ideea europeană, aflîndu-se în perioada interbelică în mijlocul inițiativelor privind crearea unei Europe unite.

În 1923 Coudenhove-Kalergi propune un prim proiect de confederalizare a Europei, proiect expus în volumul „Pan-Europa” creând astfel „Uniunea Pan-Europeană” - prima organizație neguvernamentală „europeistă” de pe continent. În acest proiect propunea soluții concrete cu privire la criza economică, prezenta primul model concret de edificare a unității europene considerând că „Europa unită se va produce doar ca o asociație de state libere, ci va fi de fapt pentru o confederație paneuropeană. În numele acestei confederații europene nici un popor nu și-ar sacrifica suveranitatea, ci ar constitui Statele Unite ale Europei.”¹

Proiectul geopolitic al lui Coudenhove-Kalergi este alternativa unui alt proiect geopolitic de amploare, cel al “Mitteleuropei” (Europei Mediane), lansat în 1914 de germanul Friedrich Naumann.

¹ http://ro.wikipedia.org/wiki/Richard_von_Coudenhove-Kalergi

Ideea a fost preluată și dezvoltată de Eduard Hariot în cartea intitulată „Europa” (1925), de Gaston Riou în cartea „Europa, patria mea” și de către Louis Louchet care în anul 1927 preconiza „constituirea unor carteluri europene ale cărbunelui și oțelului, organizate de către guvernele europene².”

Coudenhove-Kalergi a fost cel care l-a inspirat pe Aristide Briand să lanseze în anul 1929 primul proiect federal european în fața Societății Națiunilor din Geneva, proiect care a eșuat din cauza degradării relațiilor dintre protagoniștii scenei politice europene.

Coudenhove-Kalergi încă din 1929 propunea ca „Oda Bucuriei” din „Simfonia IX” de Beethoven să fie imnul Europei unite.

De asemenea, l-a inspirat pe Winston Churchill, (în septembrie 1946, la Zürich) să lanseze apelul „un nou început al Europei”, pe baza reconcilierii dintre Franța și Germania.

În anul următor, britanicul Duncan Sundys a coordonat o serie de mișcări ce promovau unitatea vest – europeană, reunite în „Comitetul internațional de coordonare a mișcărilor pentru unificarea Europei” denumită „Mișcarea Europeană.”

Primul Congres european organizat de „Comitetul de coordonare” a avut loc în mai 1948 la Haga și a reunit, sub președinția lui Winston Churchill, peste 800 de delegați din 19 țări europene. Astfel, K. Adenauer (Germania), primul cancelar al Germaniei postbelice, R. Schuman (Franța), A. De Gasperi (Italia) și P.H.C. Spaak (Belgia) și-au adus un aport esențial pentru dezvoltarea cooperării europene și pentru apariția Comunității Europene a Cărbunelui și Oțelului, constituind primul pas concret al unificării europene.

² D., Drosu-Șaguna. Tratat de Drept financiar și fiscal, Editura All Beck, București, 2003, p. 214 Dumitru, Miron. Laura, Păun. Alina, Dima. Violeta, Băjenaru Ovidiu, Săvoiu. Economia integrării europene, Editura ASE, București, 2001, pp.13-17.

În iunie 1947, pe fondul unei crize accentuate, generalul George Marshall, secretarul de stat american, a anunțat hotărârea Statelor Unite ale Americii de a acorda ajutor economic țărilor europene, cu „scopul de a reface economia în întreaga lume, astfel încât să creeze condițiile economice și sociale necesare instituțiilor libere”³, ajutor cunoscut sub denumirea de „Planul Marshall”. Planul viza direcționarea capitalurilor americane spre țările europene în scopul dezvoltării economice. Acordarea ajutorului promis era condiționat de organizarea unei cooperări strânse între țările europene occidentale (Austria, Belgia, Danemarca, Elveția, Franța, Grecia, Irlanda, Islanda, Italia, Luxemburg, Norvegia, Olanda, Portugalia, Marea Britanie, Suedia și Turcia care s-au reunit la Paris în perioada iunie – iulie 1947 punând bazele Comitetului de Cooperare Economică Europeană (CCEE). Obiectivul principal al acestui program era studierea problemelor economice ale Europei și găsirea unor soluții concrete de rezolvare ale acestora.

Cu prilejul celei de-a doua reuniuni a CCEE, desfășurată în aprilie 1948, a fost semnată Convenția prin care s-a instituit Organizația Europeană a Cooperării Economice (OECE), cu sediul la Paris. Pe lângă statele fondatoare s-au mai adăugat Republica Federală a Germaniei și Spania ca observatori iar Canada și SUA ca membri asociați. Scopul OECE era de a elabora un program de refacere economică, conceput în așa fel încât să elibereze progresiv Europa Occidentală de nevoia unui ajutor extern. De asemenea, OECE avea în vedere punerea în aplicare a unui mecanism de coordonare a politicilor economice din țările membre.

³ D., Drosu-Șaguna. *Tratat de Drept financiar și fiscal*, Editura All Beck, București, 2003, p. 461.

După sfârșitul celui de-al doilea război mondial țările europene au început să clădească împreună noi forme de cooperare economică și politică deoarece economiile vest – europene, erau distruse și dezorganizate din cauza războiului fiind puse în situația de a-și satisface singure nevoile de materii prime.

Principalele surse care constituiau cooperarea economică erau: cărbunele care constituia principala sursă de energie și oțelul care reprezenta materia primă de bază a majorității industriilor constructoare de mașini.

La 9 mai 1950 „*Declarația Schuman*” propunea instituirea Comunității Europene a Cărbunelui și Oțelului (CECO) care să creeze o piață comună a cărbunelui și a oțelului între cele șase state fondatoare (Belgia, Republica Federală Germania, Franța, Italia, Luxemburg și Țările de Jos).

Declarația s-a materializat prin elaborarea Tratatului de la Paris din 18 aprilie 1951 ratificat, ulterior, de țările semnatare și care a intrat în vigoare la 25 iulie 1952.

Misiunea noii grupări era de a pune în aplicare și de a face să funcționeze pe *Piața Comună* în care cărbunele și oțelul, provenite din țările membre, să fie puse la dispoziția consumatorilor Comunității fără a ține seama de frontierele naționale interioare. Modalitatea preconizată presupunea suprimarea obstacolelor din calea schimburilor economice și stabilirea unui ansamblu de reguli comune și loiale de concurență pentru Piața Comună.

În august 1952 a fost creat un organ supra-național „*Înalta Autoritate*” (cu sediul la Luxemburg) având ca principală atribuție administrarea integrală a CECO.

Pentru realizarea obiectivelor, s-au constituit următoarele autorități: Adunarea Parlamentară compusă din delegații parlamentelor naționale (la acea dată erau 78 de membri) și care reprezintă organul politic însărcinat cu

exercitarea controlului activității Înaltei Autorități; Consiliul de Miniștri având putere de decizie, reprezenta guvernele statelor membre și avea ca sarcină principală respectarea aplicării tratatului.

În anul 1955, ca urmare a Conferinței de la Messina (Sicilia – Italia) s-au pus bazele viitoarei „Comunități Economice Vest – Europene.” Astfel, în iunie 1955, miniștri de externe ai țărilor membre CEEA se reunesc la Messina și în vederea creării unei „Piețe Comune” și a unei „Comisii europene a energiei atomice”⁴.

Momentul relansării integrării economice vest – europene a început practic în anul 1956, când miniștri de externe ai „celor șase” au stabilit deschiderea de negocieri concrete între guvernele lor.

Următorul pas al integrării economice a fost crearea în anul 1960 a „Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare în Europa” (OCDE).

1.2. Tratatul de constituire a Comunității Economice – Europene (CEE sau Piața Comună)

1.2.1. Precizări prealabile

După pregătiri asidue și negocieri, reprezentanții țărilor membre ale CEEA au semnat la Roma la 25 martie 1957 *Tratatul de constituire a Comunității Economice – Europene (CEE sau „Piața Comună”) – „o adevărată Constituție Europeană”* – și cel de constituire a „Comunității Europene a Energiei Atomice” (CEEAA sau Euratom).

⁴ F., Teulon. Sistemul monetar internațional, Editura Institutului European, Iași, 1997, p. 30.

Continuarea acestui volum o puteți lectura achiziționând volumul de pe

www.editalumen.ro

www.lumenpublishing.com

sau din librăriile noastre partenere.

<< Cel ce vrea să dea sfaturi în probleme financiare trebuie să cunoască resursele cetății, natura și mărimea lor pentru a adăuga pe cele ce lipsesc și a mări pe cele neîndestulătoare, de asemenea, trebuie să cunoască cheltuielile cetății pentru a suprima pe cele inutile și a micșora pe cele excesive. >>

ARISTOTEL

ISBN 973-166-355-X

LUMEN
EDITURA
în elita editurilor românești